

Маданският Мевлид – религиозни практики и локална идентичност

Бехрин Шопова

<http://doi.org/10.7546/BF.4.2024.05>

Литература

Асенов, Пламен 2006: Обединението за ислямско развитие и култура в Смолян споделя: Фундаменталната идея – просвещение и образование. – <https://bghelsinki.org/bg/publication/obedinenieto-za-islyamsko-razvitie-i-kultura-v-smolyan-spodelyafundamentalnata-ideya-prosveshenie-i-obrazovanie> (22.02.2024) [Asenov, Plamen 2006: Obedinenieto za islyamsko razvitie i kultura v Smolyan spodelya: Fundamentalnata ideya – prosveshtenie i obrazovanie. – <https://bghelsinki.org/bg/publication/obedinenieto-za-islyamskorazvitie-i-kultura-v-smolyan-spodelya-fundamentalnata-ideya-prosveshenie-i-obrazovanie> (22.02.2024)].

Бибина, Йорданка 2000: *История на турската литература от зараждането ѝ до Танзимата*. Т. 1. София: АИ „Проф. Марин Дринов“ [Bibina, Yordanka 2000: *Istoriya na turskata literatura ot zarazhdaneto i do Tanzimata*. Т. 1. Sofia: AI „Prof. Marin Drinov“].

Дени, Фредерик М. 2006: Ислямът и мюсюлманската общност. – В: *Религиозните традиции на света*. София: Изток–Запад, 921–1086 [Deni, Frederik M. 2006: Islyamat i islyamskata obshtnost. – In: *Religioznite traditsii na sveta*. Sofia: Iztok–Zapad, 921–1086].

Евстатиев, Симеон 2007: *Ислямът. Кратък справочник*. София: Изток–Запад [Evstatiev, Simeon 2007: *Islyamat. Kratak spravochnik*. Sofia: Iztok–Zapad].

Кръстева-Благоева, Евгения, Горан Благоев 2007: Традиционна кръвна жертва и тероризъм: аспекти на хуманното убийство в исляма. – В: *Проблеми на българския фолклор*. Т. 10. Фолклор – идентичност – съвременност. София: АИ „Проф. Марин Дринов“, 71–79 [Krasteva-Blagoeva, Evgeniya, Goran Blagoev 2007: Traditsionna kravna zhertva i terorizam: aspekti na humannoto ubiystvo v islyama. – In: *Problemi na bulgarskiya folklor*. Т. 10. *Folklor – identichnost – savremennost*. Sofia: AI Prof. Marin Drinov, 71–79].

Кюркчиева, Ива 2004: *Светът на българите мюсюлмани от Тетевенско – преход към модерност*. София: IMIR [Kyurkchieva, Iva 2004: *Svetat na bulgarite myusyulmani ot Tetevensko – prehod kam modernost*. Sofia: IMIR].

Лозанова, Галина 2008: *Сътворението в устната традиция на българите мюсюлмани*. София: АИ „Проф. Марин Дринов“ [Lozanova, Galina

2008: *Satvoreniето v ustnata traditsiya na bulgarite myusyulmani*. Sofia: AI „Prof. Marin Drinov“].

Михайлов, Димитър 2007: *Зараждането на исляма в светлината на Корана и изворите*. София: Шамбала Консулт [Mihaylov, Dimitar 2007: *Zarazhdaneto na islyama v svetlinata na Korana i izvorite*. Sofia: Shambala Konsult].

Пеев, Йордан 1985: *История и философия на една религия (ислямът – минало и настояще)*. София: Наука и изкуство [Peev, Yordan 1985: *Istoriya i filosofiya na edna religiya (islyamat – minalo i nastoyashte)*. Sofia: Nauka i izkustvo].

Теофанов, Цветан 1997: *Превод на Свещения Коран*. София: Главно мюфтийство на мюсюлманите в Република България [Teofanov, Tsvetan 1997: *Prevod na Sveshteniya Koran*. Sofia: Glavno myuftiystvo na Republika Bulgaria].

Троева, Евгения 2012: „Традиционен“ и „нов“ ислям в България. – *Български фолклор*, № 3–4, 5–24 [Troeva, Evgeniya 2012: „Traditsionen“ i „nov“ islyam v Bulgaria. – *Bulgarski folklor*, No. 3–4, 5–24].

Филипова, Ива 2000: Между света на живите и мъртвите – обредните комплекси мевлид и мевлид на живо у българите мюсюлмани в Тетевенско. – *Българска етнология*, № 1, 77–94 [Filipova, Iva 2000: *Mezhdu sveta na zhivite i martvite – obredni kompleksi mevlid i mevlid na zhivo u bulgarite myusyulmani v Tetevensko*. – *Bulgarska etnologiya*, No. 1, 77–94].

Хасан, Вежди 2019: Образи от свещените книги в диванската поезия. – *Годишник на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“*, Том XXX А. Шумен: УИ „Епископ Константин Преславски“, 45–55 [Hasan, Vezhdi 2019: *Obrazi ot sveshtenite knigi v divanskata poeziya*. – *Godishnik na Shumenskiya universitet „Episkop Konstantin Preslavski“*, Vol. XXX A. Shumen: Universitetsko izdatelstvo „Episkop Konstantin Preslavski“, 45–55].

Шопова, Бехрин 2018: Между канона и традицията – локални версии на Мевлида сред турци сунити в Североизточна България. – *Български фолклор*, № 1, 57–77 [Shopova, Behrin 2018: *Mezhdu kanona i traditsiyata – lokalni versii na Mevlida sred turtsi suniti v Severoiztochna Bulgaria*. – *Bulgarski folklor*, No. 1, 57–77].

Шопова, Бехрин 2021: Музикални прояви в религиозната практика на турци сунити от Южна България. – *Български фолклор*, № 3, 303–326 [Shopova, Behrin 2021: *Muzikalni proyavi v religioznata praktika na turtsi suniti ot Yuzhna Bulgaria*. – *Bulgarski folklor*, No. 3, 303–326].

Шопова, Бехрин 2021a: Изпълнение на традиционен Мевлид сред мюсюлманите в България. – В: *Годишник на Висшия ислямски институт*, 7. София: Висш ислямски институт – София, 89–99 [Shopova, Behrin 2021a: *Izpalnenie na traditsionen Mevlid sred myusyulmanite v Bulgaria*. – In: *Godishnik na Visshiya islyamski institut*, 7. Sofia: Vissh islyamski institut – Sofia, 89–99].

Шопова, Бехрин 2021b: Мевлидът в село Брезница, Гоцеделчевско. – В: *Непознатите. Сборник статии и доклади*. Микова, Зоя, Бехрин Шопова (съст.). Пловдив: Астарта, 178–189 [Shopova, Behrin 2021b: *Mevlidat v selo*

Breznitsa, Gotsedelchevsko. – In: *Nepoznatite. Sbornik statii i dokladi*. Mikova, Zoya, Behrin Shopova (eds.). Plovdiv: Astarta, 178–189].

Шопова, Бехрин 2023: „Твое е само това, което си раздал“. Погребална и поменална обредност при българи мюсюлмани“ (По примери от село Брезница, Гоцеделчевско). – *Български фолклор*, № 3, 351–371 [Shopova, Behrin 2023: „Твое е само това, което си раздал“. Pogrebalna i pomenalna obrednost pri bulgari myusyulmani” (Po primeri ot selo Breznitsa, Gotsedelchevsko). – *Bulgarski folklor*, No. 3, 351–371].

Юзтоп, Юмер 2000: *Основата на вярата и ибадета в исляма. (Намаз ходжасъ)*. Истанбул [Yuztop, Yumer 2000: *Osnovata na vyarata i ibadeta v islyama. (Namaz hodzhasa)*. Istanbul].

Ялъмов, Ибрахим 2017: *Нови тенденции в общественото и религиозното мислене на българските мюсюлмани*. София: Висш ислямски институт [Yalamov, Ibrahim 2017: *Novi tendentsii v obshtestvenoto i religioznoto mislene na bulgarskite myusyulmani*. Sofia: Vissh islyamski institut].

Ahmed, Vedat S. 2007: Bulgaristan Müsülmanları Arasında Mevlid Geleneği. – In: *Süleyman Çelebi ve Mevlid. Yazılışı, Yayılışı ve Etkileri*. Bursa: Osmangazi Belediyesi Yayınları, 370–380.

Ahmed, Vedat S. 2009: Madan Kalesinin Muhafızlarından Raif Efendi. – *Müslümanlar*, 172 (4), 12–13.

Ahmed, Vedat, S. 2010: Bulgaristan’da Dini Kimliğin Korunmasında Mevlid Rolü. – In: *Bir kutlu Doğum Şaheseri. Mevlid ve Süleyman Çelebi*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi, 434–445.

Aksoy, Hasan 2007: Eski Türk Edebiyatı’nda Mevlidler. – In: *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 5, Sayı 9, 323–332.

Arpaguş, Hatice Kelpetin 2002: Kelime-i Tevhid كلمة التوحيد – *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Cild 25, 214–215.

Atlansoy, Kadir 1999: Süleyman Çelebi ve Mevlid üzerine bazı bilgiler. – In: *Osmanlı Tarihi*, Cilt 9. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 598–604.

Bozkurt, Nebi 2020: Mukabele المقابلة . – *TDV İslâm Ansiklopedisi*, Cild 31, 100–101.

Çalışkan, Basri 2019: *Bulgaristan’da İslâm (1878–2018)*. İstanbul: İnkılâb Basım Yayın.

Çakar, Şeref 2004: *Türk Müziği Teorisi ve Makamlar*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Demirtaş, Yavuz 2009: Türk Din Musikisi Formları. – In: *İlahiyat Fakültesi Dergisi* 14:1, 213–227.

Harmancı, Başak İlhan 2013: Türk Din Musikisi’nde Sala (Salat) Formu Ve Sala Besteleri. – In: *Rast Müzikoloji Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 154–195.

Kara, Mustafa, Mehmet Çolakoğlu 2020: Kur’ân-ı Kerîm’den Aşr-ı Şerîf Seçimi ve Tilâvet Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar. – *Yakın Doğu Üniversitesi İslam Tetkikleri Merkezi Dergisi*, Yıl 6, Cilt 6, Sayı 1, 101–148.

Kılıçlıoğlu, Safa, Hakkı Devrim, Nezihe Araz 1992: *Musiki*. – *Meydan Larusse Büyük Lugat ve Ansiklopedisi*, Cilt 14. İstanbul: Sabah.

Koca, Ferhat 2010: Sünnet السنة . – TDV İslâm Ansiklopedisi, Cild 38, 154–155.

Köksal, Fatih 2011: *Mevlid-Name*. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

Muhammed, Yazıcıoğlu 2017: *Muhammediyye*. İstanbul: Sağlam Yayınevi.

Tuğluk, İbrahim Halil 2014: AHMEDÎ / MÜRŞİDÎ, Seyyid Ahmed Mürşid Efendi (d. 1100/1688-89 – ö. 1174/1760-61) divan şairi (Divan/Yazılı Edebiyat / 18. Yüzyıl / Anadolu-Osmanlı-Türkiye), достъпно на: <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/ahmedi-mursidi-seyyidahmed-mursid> (посетена на 06.06.2022 г.).

Turabi, Ahmet Hakkı 2012: Cami musikisi. – In: *Cami yazıları, DİB Yayınları*. Ankara, 159–181.

Uzun, Mustafa 1999: Osmanlı'nın Gür Nefesi: Türk Dini – Tasavvufi Edebiyatında İlahi. – In: *Osmanlı Tarihi*. Cilt 9. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 591–597.

Uzun, Mustafa İsmet 2020: Muhammediyye مُحَمَّدِيَّة . – TDV İslâm Ansiklopedisi, Cild 30, 583–584.

Ünal, Zeki, Yavuz Yusuf 1993: Cebrâil جبرائيل . – TDV İslâm Ansiklopedisi, Cild 7, 202–204.

Бехрин Шопова
Институт за етнология и фолклористика
с Етнографски музей
Българска академия на науките
ул. „Московска“, № 6А
1000 София, БЪЛГАРИЯ
behrin.shopova@iefem.bas.bg